

Джон Керрейру

ДУРНА КРОВ

ТАЄМНИЦІ ТА БРЕХНІ СТАРТАПУ
КРЕМНІЄВОЇ ДОЛИНИ

З англійської переклала Любов Пилаєва

Київ
BOOKSHEF
2019

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО АВТОРА	9
Пролог	10
Розділ 1 Цілеспрямоване життя	19
Розділ 2 Аплікатор клею.....	34
Розділ 3 Заздрість до Apple	51
Розділ 4 Прощавай, Східний Пало-Альто	67
Розділ 5 Сусід із дитинства.....	88
Розділ 6 Санні	108
Розділ 7 Доктор Джей	129
Розділ 8 miniLab	152
Розділ 9 Оздоровчий бізнес	171
Розділ 10 «Хто такий підполковник Шумейкер?»	187
Розділ 11 Засудити Ф'юза	206
Розділ 12 Ієн Гіббонс.....	221
Розділ 13 Chiat\Day	234

Розділ 14	Потуги народження технології.....	250
Розділ 15	Єдиноріг	269
Розділ 16	Онук	284
Розділ 17	Слава.....	309
Розділ 18	Клятва Гіппократа.....	328
Розділ 19	Підказка	343
Розділ 20	Засідка	368
Розділ 21	Комерційні таємниці	381
Розділ 22	La Mattanza.....	395
Розділ 23	Сховати кінці у воду.....	408
Розділ 24	А королева — гола!	429
Епілог	450
Подяки	460

Присвячую Моллі,
Себастьяну, Джеку
і Франчесці

ВСТУПНЕ СЛОВО АВТОРА

Ця книга базується на сотнях інтерв'ю з майже 150 людьми, зокрема з понад 60 колишніми працівниками компанії Theganos. Більшість персонажів моєї розповіді виступають під своїми справжніми іменами. Та деякі з них просили мене втаїти їхню особу, чи то остерігаючись помсти компанії, чи то побоюючись, що їх можуть притягнути до відповідальності в рамках кримінального розслідування Міністерства юстиції, яке їй досі триває, чи прагнучи захистити свою приватність. Задля докладного всебічного викладу фактів я зголосився дати цим людям псевдоніми. Проте все, що я описую про них і їхній досвід — реальна правда.

Усі цитати з електронних листів чи документів, які я використовував, є дослівними й ґрунтуються на самих документах. Цитати, приписані персонажам у діалогах, відтворені за спогадами учасників інтерв'ю. Деякі розділи написано на основі протоколів судових засідань, таких як, приміром, записи показів свідків під присягою. Ці процесуальні документи докладно перелічені у примітках до відповідних розділів. У процесі роботи над книгою я зв'язався зі всіма ключовими фігурами саги компанії Theganos і запропонував їм прокоментувати звинувачення щодо них. Елізабет Голмс відхилила мої неодноразові запити про інтерв'ю, звісно, маючи на те повне право, й вирішила усунутися від будь-якої участі у створенні книги.

ПРОЛОГ

17 листопада 2006 року

Тім Кемп мав гарні новини для своєї команди.

Колишній топ-менеджер IBM очолював відділ біоінформатики компанії Theganos, стартапу, що розробляв революційну систему тестування крові.

Компанія щойно завершила першу велику демонстрацію своїх досягнень фармацевтичній корпорації. Елізабет Голмс, двадцятидворічна засновниця Theganos, полетіла до Швейцарії й показала можливості системи очільникам Novartis, європейського фармацевтичного гіганта.

«Сьогодні зранку Елізабет зателефонувала мені, — писав Кемп у електронному листі до півтора десятка співробітників свого відділу. — Вона висловила вам усім величезну подяку і сказала, що все пройшло ідеально. А ще просила обов'язково переказати, що безмірно пишається вами. Також Елізабет розповіла, що Novartis так вразила презентація, що її представники виявили інтерес до фінансування проекту й попросили надіслати їм комерційну пропозицію. Ми зробили те, що й замірялися!»*

Для Theganos то був поворотний момент. Трирічний стартап просунувся від амбітної ідеї, яку Голмс

* Тім Кемп надіслав своїй команді електронний лист з темою «Новини від Елізабет» о 10:46 17 листопада 2006 р. (прим. автора).

ЦІЛЕСПРЯМОВАНЕ ЖИТТЯ

Елізабет Енн Голмс уже з дитинства знала, що хоче бути успішною підприємницею.

Коли їй було сім років, вона вирішила спроектувати машину часу і заповнила свій записник детальними кресленнями чудо-техніки*.

Коли їй було дев'ять чи то десять, хтось із родичів на сімейному святі запитав її про те, що рано чи пізно запитують кожного хлопчика і дівчинку:

— Ким ти хочеш стати, коли виростеш?

Анітрохи не знітившись, Елізабет випалила:

— Я хочу стати мільярдеркою.

— І зовсім не хочеш стати президентом? — не вдовольнився її відповіддю родич.

— Ні, президент одружиться зі мною, бо я матиму мільярд доларів, — відказала дівчинка.

То не була пуста балаканина дитини. За словами члена родини, свідка тієї розмови, Елізабет відповідала родичеві з серйозністю і рішучістю, не властивими дітям її віку.

* Ken Auletta, «Blood, Simpler», *New Yorker*, 15 грудня 2014 р.

Амбіції Елізабет підживлювали батьки. Кристіан і Ноель Голмси плекали високі очікування щодо доньки, які своїм корінням сягали славетної історії роду.

По лінії батька Елізабет походила від уторського емігранта Чарльза Луї Флейшмана, який заснував процвітаючий бізнес, відомий як Fleischmann Yeast Company*. Його неймовірний комерційний успіх перетворив Флейшманів на одну з найзаможніших родин Америки на порубіжжі XIX–XX століть**.

Донька Чарльза, Бетті Флейшман, вийшла заміж за данця, лікаря батька, доктора Кристіана Голмса. Він був прапрадідом Елізабет. За сприяння потужних зв'язків маєтної та впливової родини дружини в політичних і ділових колах доктор Голмс заснував лікарню Cincinnati General Hospital і медичну школу при університеті Цинциннаті***. Тож предки Елізабет забезпечили її славним родоводом, що згодом не раз висували як беззаперечний аргумент на користь її обраності та благонадійності для венчурних капіталістів, скупчених на Сенд-Гілл-роуд**** поблизу Стенфордського університе-

* Fleischmann Yeast Company — перший американський промисловий виробник хлібопекарських дріжджів. Підприємство заснували Чарльз Луї Флейшман і його брат Максиміліан наприкінці 1860-х років. Виготовлення дріжджів у комерційних масштабах зумовило революцію у хлібопеченні й забезпечило передумови для створення сучасного масового виробництва хліба (прим. перекл.).

** P. Christiaan Klieger, *The Fleischmann Yeast Family* (Charleston: Arcadia Publishing, 2004), p. 9.

*** Там само, с. 49.

**** Сенд-Гілл-роуд (англ. Sand Hill Road) — вулиця в місті Менло-Парк, штат Каліфорнія, на якій розташовані офіси численних венчурних фондів. Kleiner Perkins Caufield & Byers був найпершим венчурним фондом, чий головний офіс з'явився на Сенд-Гілл-роуд ще 1972 року. Тутешні венчурні капіталісти знамениті тим, що фінансували такі корпорації, як Microsoft, Amazon.com, Facebook, Twitter, Instagram і Skype (прим. перекл.).

ту, адже вона успадкувала не лише підприємницькі гени, але й медичні на додачу*.

Ноель, мати Елізабет, теж мала всі підстави пишатися своєю генеалогією. Її батько Джордж Арлінгтон Дауст-молодший був випускником Вест-Пойнта, найстарішої військової академії збройних сил США. На початку 1970-х років як високопоставлений чиновник Пентагону він спланував і здійснив перехід США від призовного війська до контрактної армії**. Даусти вели своє походження від Луї Ніколя Даву, маршала війська Наполеона, який до 1815 року не програв жодної битви.

Одначе, саме досягнення батьківської родини Елізабет видавалися їй найяскравішими й полонили дитячу уяву. Крис Голмс докладав усіх зусиль, щоб вишколити доньку не лише на видатних успіхах її давніх прашурів, але й на провалах найближчих предків. Батько й дід Криса жили на широку ногу — захопливим і порочним життям, стрибали з одного шлюбу в інший і боролися з алкоголізмом. Крис ганив їх за те, що пустили за вітром сімейні статки.

«Я виросла з тими історіями про велич мого клану, — сказала Елізабет у інтерв'ю журналу *The New Yorker* багато років по тому, — та про людей, які вирішили не витратити своє життя на досягнення амбітних цілей. Мені розповідали, що відбувається з такими людьми, і який вплив той недостойний вибір справляє на сутність і якість їхнього життя»***.

* Sally Smith Hughes, Interview of Donald L. Lucas for an oral history titled «Early Bay Area Venture Capitalists: Shaping the Economic and Business Landscape», Bancroft Library, University of California, Berkeley, 2010.

** Obituary of George Arlington Daoust Jr., *Washington Post*, 8 жовтня 2004 р.

*** Auletta, «Blood, Simpler».

Дитинство Елізабет минуло у Вашингтоні, штат Джорджія, де батько займав різні посади в державних установах, від Державного департаменту США до Агенції міжнародного розвитку. Мати працювала асистенткою на Капітолійському пагорбі, в Конгресі США, поки їй не довелося перервати кар'єру, щоб рости дітей — Елізабет і її молодшого брата Кристіана.

Щоліта Ноель виїздила з дітьми в Бока-Ратон, штат Флорида, де Елізабет і Рон Дитци, тітка й дядько Елізабет, мали будиночок із прекрасним видом на Атлантичний Береговий канал*. Їхній син Девід був на три з половиною роки молодший за Елізабет і на півтора року — за Кристіана.

Малі кузени спали на пінопластових матрацах на долівці й щоранку наввипередки мчали на пляж поплавати. По обіді розважалися грою в «Монополію». Коли Елізабет виривалася вперед, що, власне, ставалося ледь не щоразу, то наполягала грати до самого кінця, гарячково викупляла будинки і готелі, аж доки не доводила Девіда й Кристіана до банкрутства. Коли ж вряди-годи дівчина програвала, то скаженіла від люті й не раз стрілою кидалася геть, розриваючи протимоскітну сітку вхідних дверей будиночка. То були перші проблиски притаманної їй настирливості в конкурентній боротьбі.

У старших класах школи Елізабет не була популярною дівчиною. До того часу, отримавши роботу в конгломераті Теннесо**, батько перевіз родину до

* Береговий канал (англ. Intracoastal Waterway) — система каналізованих водних шляхів уздовж узбережжя Мексиканської затоки й Атлантичного океану на півдні і сході США. Загальна довжина — 4800 км, є найдовшим у світі судноплавним каналом (прим. перекл.).

** Теннесо, Inc. — американська машинобудівна компанія, виробник автокомплектуючих. Заснована 1999 року. Штаб-квартира розташована в місті Лейк-Форест, штат Іллінойс. Майже половина доходів від продажів продукції і послуг надходить від федерального клієнтського сектора обслуговування військових замовлень (прим. перекл.).

Г'юстона. Діти Голмса вчилися в найпрестижнішій тутешній приватній школі «Сент-Джонс». Незграбна дівчина-підліток з величезними блакитними очима, Елізабет вибілювала волосся, намагаючись «бути як усі», і боролася з харчовим розладом.

У восьмому класі вона допалася до шкільної науки, допізна засиджувалася за підручниками і скоро стала відмінницею. Це був прототип розпорядку, що стане нормою її життя: тяжко працювати й мало спати. Досягши помітних успіхів у навчанні, дівчина набула впевненості в собі, підвищила свій соціальний статус серед ровесників і зав'язала дружні стосунки з багатьма із них. Вона почала зустрічатися з сином шанованого в Г'юстоні хірурга-ортопеда. Юні закохані на Новий рік удвох поїхали до Нью-Йорка відсвяткувати прихід нового тисячоліття на Таймс-сквер.

Коли настав час застановлятися над тим, у який коледж вступати, Елізабет накинула оком на Стенфорд — очевидний вибір для успішної школярки, яка цікавиться наукою й комп'ютерами та мріє стати підприємницею. Невеличкий сільськогосподарський коледж, який заснував залізничний магнат Леланд Стенфорд наприкінці XIX століття, нерозривно пов'язаний із Кремнієвою долиною, адже Стенфордський університет став її своєрідним інтелектуальним центром. За вікном буйним цвітом вирував інтернет-бум, і найяскравіші його зірки на кшталт Yahoo облаштували свої офіси в університетському містечку Стенфорду. Коли Елізабет навчалась у випускному класі, двійко аспірантів кафедри інформатики Стенфорду саме почали привертати увагу діяльністю свого невеличкого стартапу, що мав назву Google.

Елізабет уже добре знала цей університет. На порубіжжі 1980–1990-х протягом кількох років її родина мешкала у Вудсіді, штат Каліфорнія, за кілька кіломе-